

ledes som den høitærede Minister sidst syntes at antage, ganske kan sættes i Classe med at have Privilegium paa Bageriering eller andet deslige; Mølleneringen har nemlig fra den allertidligste Tid i Lovgivningen været betragtet som en fast Eiendom, og som saadant, foruden den Mæringsafgift, som er erlagt til Communerne, og foruden Bygningsafgiften, været ansat til et ofte meget betydeligt Hartkorn og deraf svaret Skatter og Afgifter lige med andre faste Eiendomme i Landet. Dette gjælder for Størstedelen kun om Møllerne paa Landet, men det er ogsaa den talrigste Deel. Et saadant Hartkorn, en saadan Afgift har ikke paahvilet Privilegierne enten til Bageriering eller til anden lignende Næring. Derfor som vi antage det foreliggende Lovforslag, saa vil det ogsaa lede til, at naar til Exempel Brændeviinsbrænderne faae Tilladelse til at opføre en Mølle og der uden Afgift male al den Sæd, de forbruge i deres Brænderier, komme selvfølgelig Mølleeierne, som nu udelukkende maae betale Skatterne af al Møllenering, til at betale denne Deel af Næringen for disse Brændeviinsbrændere. Dersom altsaa Mølleeierne stille et Forslag ligeoverfor og sige: vi forlange, at Regjeringen skal udgive en Lov, som siger: Møllerne skulle være berettigede til uden nogen Afgift at brænde al den Brændeviin, som de selv bruge, saa er et saadant forlangende fra deres Side efter min Mening ligesaa berettiget, som det paa den anden Side er berettiget, at Brænderieierne sige: vi forlange at male alt det, vi behøve, og lade Afgiften blive liggende ved de nuværende Møllere. Jeg kan altsaa ingenlunde stemme for Uendringforslagene, men jeg vil stemme for Vedtagelsen af Lovens § 2, saaledes som den er vedtaget i Landstinget.

Nørgaard: Det er med Hensyn til det Forslag under Nr. 6 paa Uendringslisten, at jeg skal tillade mig nogle Bemærkninger. Jeg har, ved at tage Sagen under Overveielse, ikke kunnet indsee, at der var nogen væsentlig Grund til at fravige Regjeringens Forslag ved § 2, saaledes som den oprindelig var forelagt

et andet Sted, og heller ikke har jeg kunnet opdage i de Motiver, som der ere blevne udviklede, nogen Grund, som kunde overbevise mig om det Modsatte. De væsentligste Grunde, som jeg har erfaret ere blevne fremførte til Forsvar for den Frygt og det Tab, som det skulde være for Møllerne, naar man i § 2 bibeholdt Ordet „Mæringsdrift“, have efter min Mening ikke været store; der er nemlig bleven fremført, at der vilde etablere sig Bagerer paa Landet, og Følgen vilde da blive, at Landboerne vilde købe deres Brød hos Bagerne, og ikke lade deres Korn male hos Møllerne, og derved tilføje Møllerne et stort Tab. Det er ligeledes bleven paastaet, med Hensyn til de større Fabrikker, at naar de fik Lov til at formale det Korn, som forbrugtes af deres mange Arbejdere, saa vilde det ligeledes forarsage et betydeligt Tab for Møllerne. Jeg troer, at denne Frygt er noget overdreven her i Danmark; idetmindste for en lang Tid; thi den Tid, her frygtes for, den have vi ikke, og om den vil komme, eller hvor snart den vil komme, det vide vi ikke; men hvad man med nogenlunde Sikkerhed veed, det er, at den Tid, at Fabrik anlæg og Brødbagning paa Landet vil opstaae paa den anførte Maade, er saa langt fjernt, at disse Hensyn neppe kunne komme i Betragtning i de første 8 à 10 Aar, og altsaa ikke komme til i noget betydeligt Omfang at skade Møllerne for den Tid, Taleren er om, at give dem Eneret til Opsørelse af nye Møller, og jeg er desuden vis paa, at det vil være længere, og navnlig i de Egne, som er mig bekendt, inden Bonden bliver fortrolig med at købe sit Brød hos Bageren. Jeg indseer saaledes ikke, at der er nogen grundet Anledning til Frygt i den Henseende, og derfor har jeg tilladt mig at foreslaae, at vi bibeholde § 2 i det oprindelige Udkast, saaledes som den var fremkommen fra Regjeringen. Videre skal jeg for Dieblisset ikke gaae ind paa Sagen, men overlade til den ærede Forsamling, hvorvidt den finder Anledning til at stemme for Forslaget eller ikke.